

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 29. novembar 2016. godine
Ref. br.:RK1007/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI154/15

Podnosilac

Farije Gavazaj i Emira Gavazaj

**Ocena ustavnosti presude PML. br. 67/2015 Vrhovnog suda Kosova od
09. jula 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërzhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podnele Farije Gavazaj i Emira Gavazaj iz Prizrena (u daljem tekstu: podnositeljke zahteva).

Osporena odluka

2. Podnositeljke zahteva osporavaju presudu PML.br.67/2015 Vrhovnog suda Kosova od 09. jula 2015. godine, kojom je odbijen, kao neprihvatljiv, zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podnet od strane podnositeljke Farije Gavazaj protiv presude PAKR. br. 492/2014 Apelacionog suda od 30. oktobra 2014. godine.
3. Osporena presuda je uručena podnositeljicama zahteva 15. septembra 2015. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su, navodno, povređeni članovi 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] 102. [Opšta načela Sudskog sistema] 108. [Sudski Savet Kosova] 109. [Državno Tužilaštvo] 110. [Tužilački Savet Kosova] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i član 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
5. Pored toga, podnositeljke zahteva se pozivaju na povredu člana 22. [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, članova 13. [Pravo na delotvoran pravni lek] i 17. [Zabrana zloupotrebe prava] EKLJP, i člana 2. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (u daljem tekstu: MPGPP) i člana 7. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: UDLJP).

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 23. decembra 2015. godine, podnositeljke zahteva su podnele zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 22. januara 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija Altay Suroy (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Bekim Sejdiu.
9. Dana 1. februara 2016. godine, Sud je obavestio podnositeljke zahteva o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova.
10. Dana 20. oktobra 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 11. jula 2012. godine, u selu Vrbnica – opština Prizren, došlo je do rasprave između policijske patrole od četiri policajca i grupe lica. Nasi Gavazaj (otac podnositeljke Emire Gavazaj i suprug podnositeljke Farije Gavazaj) je bio jedan od njih.
12. Nakon toga, A. B., jedan od policajaca, je izvadio pištolj i ispalio dva metka u pravcu Nasija Gavazaja, koji je zadobio povrede opasne po život. Kao posledica ovih povreda, Nasi Gavazaj je preminuo 23. jula 2012. godine.
13. Dana 27. decembra 2012. godine, osnovni tužilac u Prizrenu je (optužnica PP.br. 200/2012) optužio policajca A. B. za krivično delo ubistva i neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja.
14. Dana 30. juna 2014. godine, Osnovni sud u Prizrenu je (presuda P. br. 10/2013) proglasio krivim optuženog policajca A. B. za krivično delo ubistva i osudio ga kaznom zatvora, a oslobodio ga za krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja.
15. Tužilac je izjavio žalbu Apelacionom sudu „zbog suštinskog kršenja odredaba krivičnog postupka, pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja, i kršenja Krivičnog zakonika“. Podnositeljka zahteva Farije Gavazaj je, takođe, izjavila žalbu „zbog suštinskog kršenja odredaba krivičnog postupka, i odluke o kažnjavanju“.
16. Dana 30. oktobra 2014. godine, Apelacioni sud Kosova je (presuda PAKR. br. 492/2014) odbio, kao neosnovane, žalbe i potvrdio presudu Osnovnog suda.
17. Državni tužilac je podneo zahtev Vrhovnom sudu za zaštitu zakonitosti „zbog suštinske povrede odredaba krivičnog postupka (...) i povrede Krivičnog zakonika“.
18. Podnositeljka zahteva Farije Gavazaj je, takođe, podnela zahtev za zaštitu zakonitosti „zbog povrede Krivičnog zakona, bitne povrede Zakona krivičnog postupka, kao i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, bez nekog konkretnog predloga“.
19. Podnositeljka zahteva Farije Gavazaj posebno tvrdi „da su pobijane presude nezakonite, zato što je pravna kvalifikacija krivičnog dela pogrešna, zato što presude sadrže niz povreda Krivičnog zakona i Zakonika krivičnog postupka, ne precizirajući gde se manifestuju ove povrede, objašnjavajući tok postupka u ovoj krivičnoj stvari kao naročito zanemarujući od strane organa gonjenja. U zahtevu se takođe navodi da iako postoje dva protivrečna forenzička veštačenja u vezi sa psihičkim stanjem osuđenog, sud nije našao opravdanim da nastavi sa superveštačenjem da bi utvrdio kojem veštačenju treba poverovati, navodeći dalje da se uzmu u obzir ostale okolnosti i zakonske povrede, bez ikakvog konkretnog predloga“.

20. Dana 9. jula 2015. godine, Vrhovni sud je (presuda PML. br. 67/2015) delimično usvojio zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca i odbacio, kao neprihvatljiv, zahtev podnositeljke Farije Gavazaj.
21. U stvari, Vrhovni sud je razmotrio zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podnela podnositeljka Farije Gavazaj, i u skladu sa odredbama člana 433. stav 1 PZKPK zaključio „*da u konkretnom slučaju oštećena [podnositeljka zahteva] nije neovlašćeno lice, s toga je takav zahtev nedozvoljen*“.

Navodi podnosioca

22. Podnositeljke zahteva tvrde povredu članova 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 102. [Opšta načela sudskog sistema], 108. [Sudski savet Kosova], 109. [Državno tužilaštvo] i 110. [Tužilačkog saveta Kosova] Ustava, kao i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP).
23. Pored toga, podnositeljke zahteva se pozivaju na povredu člana 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata] i 54. [Sudska zaštita prava] Ustava, članova 13. [Pravo na delotvoran pravni lek] i 17. [Zabrana zloupotrebe prava] EKLJP, člana 2. MPGPP i člana 7. UDLJP. Međutim, podnositeljke zahteva ne objašnjavaju dalje kako su ove odredbe povređene.
24. Podnositeljke zahteva tvrde povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, jer su „*sva tri ostala policajca-kolege optuženog, koja su bila na mestu događaja, izjavili su da su bili napadnuti, i nijednom nisu potvrdili čime su oni dovedeni u opasnost, kako su dovedeni u opasnost i od koga. Sve su ove izjave bile montirane, i kao razlog da spase optuženog a i sebe ovi pripadnici Policije Kosova. Dok Tužilaštvo i Osnovni sud, potom i Apelacioni sud su iste potvrdili tačnim, čime su nama povredili pravo na nepristrasno suđenje*“.
25. I pored toga, podnositeljke zahteva nabrajaju neke druge činjenice i mišljenja na kojima su pokušale da potkrepe sledeće navodne povrede: državni organi su bili naklonjeni prema osuđenom; osuđeni je bio u sudskom pritvoru samo dva dana, a više od dve godine u kućnom pritvoru; nikakva istraga i krivični postupak nije pokrenut protiv trojice policajaca za krivično delo nepružanje pomoći; iskazi trojice policajaca u sudskom postupku su bili pristrasni i lažni; zbog neaktivnosti tužilaštva one su morale same da podnesu krivične prijave; tužilac je trebao da optuži osuđenog za krivično delo teško ubistvo, a ne za krivično delo ubistvo; državni tužilac je u svom zahtevu za zaštitu zakonitosti delovao u korist okrivljenog; veštačenje nije tačno, već je „*kupovina ovog (...) tumačenja*“ i redovni sudovi nisu trebali da prihvate to veštačenje; pretpretresni sudija nije poštovao čak nijednom odredbe Zakonika o krivičnom postupku.

Prihvatljivost zahteva

26. Sud ispituje da li su podnositeljke zahteva ispunile uslove prihvatljivosti, utvrđene Ustavom, dalje propisane Zakonom i predviđene Poslovníkom.
27. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlaštene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

28. Sud se, takođe, poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji predviđa:

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

29. Štaviše, Sud uzima u obzir pravilo 36 (1) d) i (2) a) Poslovnika, koje predviđa:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(a) da zahtev nije prima facie opravdan.

30. U tom smislu, Sud podseća da podnositeljke zahteva tvrde povredu odredbi Ustava, EKLJP, MPGPP i UDLJP.
31. Sud primećuje da podnositeljke zahteva uglavnom tvrde da je pravna kvalifikacija bila pogrešna; da redovni sudovi nisu našli za shodno da nastave sa super veštačenjem u vezi sa mentalnim stanjem osuđenog lica; da je bilo nedostataka u utvrđivanju dokaza i da su presude donete uz niz povreda Krivičnog zakona i Zakonika o krivičnom postupku.
32. Pored toga, podnositeljke zahteva opisuju detalje toka i dinamiku postupaka pred redovnim sudovima i zaključile su da su istražni, tužilački i sudski organi bili nemarni i pristrasni u svim postupcima.
33. Međutim, Sud ne može da vidi nikakvo opravdano objašnjenje o tome kako su se takve povrede ili nedostaci ispoljavali i koje su konkretne predloge pružile.
34. U stvari, Sud primećuje da se podnositeljke zahteva pozivaju na broj odredbi Ustava, EKLJP, MPGPP i UDLJP. Pored toga, one ne objašnjavaju zašto smatraju da su presudom Vrhovnog suda povređene sve navedene odredbe koje garantuju njihova prava i slobode.
35. Podnositeljke zahteva, takođe, naširoko citiraju sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava. Međutim, one ne uspostavljaju nikakvu vezu ili analogiju sa njihovim slučajem.
36. Pored toga, Sud podseća da je Vrhovni sud odbio, kao neosnovan, zahtev za zaštitu zakonitosti, koji su podnele podnositeljke. Navedena odluka Vrhovnog

suda je poslednja i konačna u postupku iscrpljivanja delotvornih pravnih sredstava koje su bile raspoložive podnositeljicama.

37. Vrhovni sud je obrazložio navedenu odluku na sledeći način:

„(...) shodno odredbi člana 433, stav 1 ZKPK-a, zahtev za zaštitu zakonitosti može podneti Državni javni tužilac, okrivljeni i njegov branilac. Iz ovog proizilazi da je u konkretnom slučaju oštećena neovlašćeno lice, s toga je takav zahtev nedozvoljen“.

38. U stvari, Sud primećuje da se glavni argumenti izneti od strane podnositeljke zahteva odnose na naklonjenost državnih organa prema osuđenom, pogrešnu pravnu kvalifikaciju krivičnog dela, super veštačenje u vezi sa mentalnim stanjem osuđenog, nedostacima u oceni dokaza i niz povreda Krivičnog zakonika i Zakonika o krivičnom postupku.
39. Sud smatra da svi ovi argumenti nisu pogodni za osporavanje sadržaja presude Vrhovnog suda kojom je odlučeno da se odbaci, kao neprihvatljiv, zahtev podnositeljki za zaštitu zakonitosti, jer podnositeljka Farije Gavazaj nije bila ovlašćeno lice da podnese takav zahtev.
40. Sud dalje smatra da su podnositeljke zahteva pokušale da izgrade svoj slučaj na zakonitoskim osnovama, odnosno na pogrešnom pravnom tumačenju, pogrešnoj oceni dokaza i nizu povreda Krivičnog zakonika i Zakonika o krivičnom postupku.
41. U tom smislu, Sud ponavlja da nema zadatak da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Podnositeljke zahteva moraju podneti obrazloženu tvrdnju i ubedljiv argument kada tvrde da je javni organ povredio ustavna prava i slobode zaštićene Ustavom.
42. Sud podseća da nije uloga Ustavnog suda da utvrđuje da li je određena vrsta dokaza dozvoljena, koje dokaze treba uzeti, niti da precizira koji su dokazi prihvatljivi, a koji ne. To je uloga redovnih sudova. Zadatak Ustavnog suda je da utvrdi da li su postupci u redovnim sudovima bili pravični u celini, uključujući i način na koji su dokazi uzeti (vidi: slučaj *Khan protiv Ujedinjenog kraljevstva*, aplikacija br. 35394/97, stavovi 34-35, ESLJP, presuda od 12. maja 2000. godine).
43. Pored toga Sud, takođe, ponavlja da je uloga Ustavnog suda da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima i ne može, dakle, da deluje kao *“sud četvrtog stepena”* (vidi: slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65, takođe: *mutatis mutandis* vidi: slučaj KI86/11, podnosilac zahteva: *Milaim Berisha*, Rezolucija o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012).
44. Sud, smatra da se podnositeljke zahteva ne slažu sa zaključkom Vrhovnog suda o određivanju dužine izrečene kazne. Međutim, nezadovoljstvo podnositeljki ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi pokrenuti

dokazanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi: *mutatis mutandis* slučaj *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, stav 21, EKLJP, presuda od 26. jula 2005. godine).

45. Sud dalje, smatra da su podnositeljke zahteva imale mogućnost da predstave pred redovnim sudovima materijalne i pravne razloge za rešavanje spora; njihovi argumenti su uredno saslušani i uredno pregledani od strane redovnih sudova; postupci su, gledano u celini, bili pravični i donete odluke su bile detaljno opravdane.
46. Sud primećuje da podnositeljke zahteva nisu iznele preciznu i konkretnu tvrdnju o povredi svojih prava i nisu objasnile kako je i zašto presuda Vrhovnog suda mogla povrediti njihova ustavna prava; one su samo navele da je došlo do povrede ustavnih prava. One nisu pružile nikakav *prima facie* dokaz koji bi ukazao na povredu njihovih ustavnih prava (vidi: *Vanek protiv Slovačke Republike*, ESLJP, odluka br. 53363/99 od 31. maja 2005. godine i *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).
47. Podnositeljke zahteva nisu *prima facie* dokazale da su relevantni postupci na bilo koji način bili nepravilni ili propizvoljni (vidi, *mutatis mutandis*: *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP, odluka od 30. juna 2009. godine).
48. Sud smatra da podnositeljke zahteva nisu dokazale tvrdnje da su osporenim odlukom povređena njihova ustavna prava i slobode garantovane Ustavom, EKLJP, MPGPP i UDLJP.
49. Dakle, Sud smatra da uslovi prihvatljivosti, utvrđeni Ustavom, dalje precizirani Zakonom i propisani Zakonom nisu ispunjeni.
50. Stoga, Sud utvrđuje da je njihov zahtev neprihvatljiv, kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 47.2. Zakona i pravilima 36 (2) a) i 56 Poslovnika, na sednici održanoj 20. oktobra 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

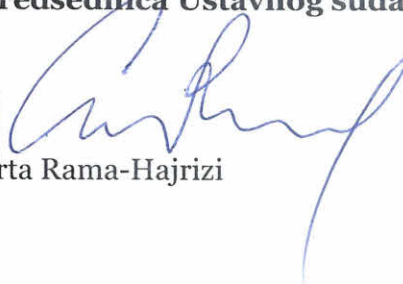
Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi